

Elkaar genadig de waarheid zeggen

Over orde en tucht in de kerk

zondag 12 mei 2024

Nederlandse Geloofsbelijdenis

Artikel 32 *De orde en de tucht van de kerk*

Wij geloven intussen dat de regeerders van de kerk – hoewel het nuttig en goed is dat zij onderling een bepaalde orde instellen en handhaven om het lichaam van de kerk te onderhouden – zich er niettemin voor moeten wachten af te wijken van wat Christus, onze enige Meester, ons geboden heeft. En daarom verwerpen wij alle menselijke bedeksels en alle wetten die men zou willen invoeren om God te dienen en daardoor de gewetens te binden en te dwingen, op welke wijze dan ook. Wij aanvaardden dus alleen wat dienstig is om eendracht en eenheid te bevorderen en te bewaren, en alles te onderhouden in de gehoorzaamheid aan God. Hiertoe is vereist de excommunicatie of de ban, die volgens het Woord van God geschiedt, met hetgeen daarmee samenhangt.

Orde en tucht in de kerk... Dat klinkt streng en misschien niet zo uitnodigend als we wel zouden willen. Horen orde en tucht wel bij de kerk? Na allerlei aanwijzingen voor de samenkomst van de gemeente te hebben gegeven schrijft Paulus in 1 Korintiërs 14,40, dat alles *‘op gepaste wijze en in goede orde’* moet gebeuren. Dat dat niet iets zakelijks betekent, merk je aan de tegenstelling die hij even eerder in vers 33 maakt: *‘God is niet een God van wanorde maar van vrede’*. En tucht klinkt ook zakelijk en streng, maar de bedoeling van tucht in de kerk wordt duidelijk als je bedenkt dat ons woord *‘tucht’* van het Duitse *‘ziehen’* komt, dat *‘trekken’* betekent. Bij orde en tucht gaat het om Gods vrede, om daarin te leven en elkaar daarnaar (terug) te trekken.

leiding geven

De oudsten waarover het in 1 Petrus 5 gaat, zijn mensen die een leidinggevende taak hebben gekregen in de kerk. Om Christus’ kerk in deze wereld te zijn, heeft de kerk leiding nodig. De oudsten krijgen de opdracht de *‘de kudde van God’* te herderen: de gemeente van de Heer voor te gaan op de weg die God wijst. Dat betekent vooral de gemeente vertrouwd te maken met Gods Woord (vgl. Handelingen 2,42).

We hebben als kerk Gods leiding hard nodig! Zijn bescherming, zijn bemoediging en zijn correctie. Het werk van zijn Heilige Geest. Daarvoor heeft de Heer oudsten aan zijn gemeente gegeven. Die namens Hem zijn gemeente zo leiden. Volgens Petrus zijn er drie dingen belangrijk voor die oudsten:

- dat ze hun werd niet gedwongen maar vrijwillig doen, zoals God het wil;
- dat ze hun werk niet doen om er zelf beter van te worden, maar met een belangeloze toewijding;
- niet heerszuchtig, als een goed voorbeeld van het dienen van de Heer.

leiding ontvangen

De *‘jongeren’* (de groep die zich door de oudsten behoorde te laten leiden) worden opgeroepen *‘het gezag van de oudsten te erkennen’*. Niet omdat de oudsten de baas zouden zijn geworden over de jongeren, maar omdat de oudsten *‘dienaren van Christus’* zijn (1 Korintiërs 4,1). En zó mag en moet de gemeente ook met hen omgaan. En dáárom ook hun leiding aanvaarden.

Om leiding te kunnen geven moeten oudsten/leiders zich aan Christus’ woorden houden en anders niet. De jongeren/de gemeente met hen daarom scherp houden. Want de Geest is niet alleen aan kerkenraadsleden gegeven, maar woont in de gemeente, in de gelovigen. De verantwoordelijkheid die de oudsten van God hebben gekregen, moet je erkennen. Maar hun *‘gezag’* is alleen een afgeleid gezag. Ze mogen geen gezag uitoefenen buiten Christus om.

Maar juist omdat God via de oudsten de gemeente wil verzorgen en leiden, is het belangrijk om op een goede manier met hen om te gaan; zie bijv. Hebr. 13,17.

je samen door de Heer laten leiden

Of je nu in de kerk leiding moet geven of leiding moet ontvangen, voor iedereen gaat het om *‘nederigheid’*. Dat we niet op onszelf gericht zijn, maar op de Ander en de ander. Want hoogmoedigen (of je nu *‘oudste’* bent of *‘jongere’*) vinden God op hun weg.

Petrus roept in 1 Petrus 5,6 op om in gemeente gezamenlijk je nederig te onderwerpen *‘aan Gods grote macht’*. Dat is positief! Dat is in het Oude Testament Gods uitgestrekte arm, waarmee Hij machtige dingen deed om zijn volk te bevrijden. Het is die hand die tot vandaag de kerk bouwt, beschermt en bewaart.

Waar het ons te veel wordt, en het is ons vaak te veel, roept 1 Petrus 5,7 ons bemoedigend op: *‘Leg de last van uw zorgen op Hem, want u ligt Hem na aan het hart’*.

